

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fill. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Problémák.

Székelyudvarhely, márcz. 12.

A Tisza-kormány feladata első részét sikerrel teljesítette. Elvezette az országot az áldatlan parlamenti helyzet kibonyolításához. Nem akarunk visszatérni a lefolyt harc fordulataira, hanem a jövő felé óhajtjuk tekintetünket irányítani. A kibontakozás művének megteremtése után az új kormányra most várakozik feladatának nehezebb része: az ország gazdasági megerősítése.

Azok az apró törmelékek, melyek most még az utat elzárják és sürgős eltakarításra várnak: idej ujonczok, tavalyi költségvetés, indemnity hosszabb időre a komoly munkát nem akadályozhatják. Ha egyszer megvan az őszinte jóakarát, a komoly munkának igazi óhaja, úgy néhány nap elegendő lesz ez immár túlhaladt és legnagyobb részt csak a multakért felmentést kérő javaslatok elintézésére.

A kormány munkaprogramjáról már most részletes programot adni talán kissé korai volna. Am minden politikai többé-kevésbé pontosan tisztában lehet a politikai kalendáriummal. A provizóriumok elintézése után bizonyára első érdemi tárgya lesz a Háznak az idej, 1904-re szóló budget tárgyalása. Májusra a delegációk összehívását tervezi a kormány és ez időpontban körülbelül elő fogják venni a házszabályok revízióját is.

Egyszóval a nyár elejére szemben fogunk állani a nagy kérdéssel: a kiegyezéssel és az önálló vámdíjszabással. E kérdések elintézésének lehetőségén fordul meg a közel politikai jövő nyugodalma. Kiegyezés és díjszabás nélkül nincs külföldi szerződés, nincs stabilitása a gazdasági életnek, nincs békeség a monarchia két állama között. Egyszóval a boldogulás alapjai szilárdan lerakva nincsenek, a kormány ereje pedig a belső munkától elvonatik.

A helyzet tagadhatatlanul mód felett nehéz. Nehézzé teszi az, hogy mind ez intézkedések azonos törvényalkotást feltételeznek a monarchia másik államában is. Nem képes-e Körber ur a reichsrathban csak valamit is keresztül vinni? Számíthat-e elintézésre a kiegyezés és a díjszabás olyan törvényhozó testületben, mely még az állami szükségletként eddig odaát mindig kikapcsolt ujonczjavaslatot sem hajlandó ez évben keresztül bocsátani? És mi történik, ha a kiegyezés és a díjszabás létre nem jöhet?

A mig égető nagy bajok leküzdése lefoglalta az összes erőket, e kérdéssel kevesebbet foglalkozott a magyar politikai világ. Am most a maga egész komolyságában áll előttünk a nagy kérdés, mely elődázást el nem tűr.

Tisza gróf gazdasági műveltségű ember. Ez a főerőssége. Következésképpen meg fogja vizsgálni a kérdésnek úgy közjogi mint gazdasági vonatkozásait. Szemébe kell néznie a kérdésnek és megoldást kell javasolnia a törvényhozásnak. Ha pedig ez a megoldás neki sikerül, úgy szabad az utja évekre terjedő tevékenységre a belpolitikai alkotások számára. **K.**

Belföld.

A husz éven felüli férfiak összeírása. A kormány a husz éven felüli honpolgárok összeírását már elrendelte, hogy ezáltal tájékozódást szerezzen a választói jog reformja érdekében s a törvényjavaslatot kellő alapon elkészítse. A husz éven felül levő hazafiak összeírása márczius 15-30-ika között megy végbe, bizonyára sok helyen ijedelmet okozva, mert attól fognak félni, hogy adóemelés rejlik a háttérben, mert hiszen hamis a kormány. A statisztikai lapot kitöltő hazafinak sok mindenféle vallomást kell papirosra vetni. Fel kell jegyeznie, hogy mi a neve, mikor született, hogy mi a foglalkozása és hol van alkalmazva. Szólnia kell az anyanyelvéről, vagyis azon nyelvről, amelyet legjobban és legszívesebben beszél. Számot kell adni műveltségéről és arról, hogy milyen iskolákat végzett. Az öregeknek ki kell keresni érettségi bizonyítványukat, vagy diplomájukat, hogy beszámolhassanak arról is, hogy ezeket mikor és melyik tanintézetben nyerték. Meg muszáj mondani azt is, hogy a választói névjegyzékbe föl vannak-e véve, ami pedig sok esetben bajjal fog járni, mert tömördek az olyan halandó, aki a választások iránt nem érdeklődik és akinek fogalma sincs arról, hogy a választói névjegyzékbe szerepel-e? Nem kis nehézségekbe ütközik majd annak bevállása is, hogy az 1903 ik évben mennyi és miféle adót vetettek ki rá. 1903 ban ugyanis nem kellett adót fizetni s így vajmi sokan nem néztek utána, hogy ex-lex nélkül hány korona adót és mily czimen hajtottak volna be rajta, végrehajtás utján. De nagy a számuk azoknak is, akik soha sincsenek tisztában azzal, hogy mennyi adót vetettek ki rájuk, lévén arra berendezve, hogy csakis a licitáció előtt fogjanak a törlesztéshez. Föl kell tüntetni a számadásra vontaknak ház- és földbirtoki viszonyait is holdanként és négyszögölenként kitüntetve, hogy például a birtokból mennyi a szántóföld, a rét stb. Minekutána pedig mindez a választói jog reformja, tehát a nagy közönség érdekében történik, hát jó lesz megnyugodni a megváltozhatatlanba s a statisztikai lapokat lelkiismeretesen kitölteni. És pedig azért is, mert a nem engedelmeknek bírságot sóznak a nyakába.

Politikai jegyzetek.

Budapest, márcz. 11.

A miniszterelnök a házszabályok ideiglenes módosítása iránti indítványát szombaton nyújtotta be a háznak. Kétségtelen, hogy azzal az obstruálókát valósággal megdöbbsentette.

Ugronék és Szederkényiek elképedve néztek maguk elé. Csalódásuk a bekövetkezett fordulat felett szemmel látható volt, s annak hatása sem maradt el. Tárgyalások, alkudozások, kapacitálások indultak meg abban az irányban, hogy mit kellene, mit volna jó tenni?

Az obstruálók szorult helyzetét eklatánsan jellemezte az Ugron-párti Molnár Jenő felszólalása, aki a Ház szombati ülésén záróbeszéde során alkalmat vett magának arra, hogy a miniszterelnök indítványára kitérjen.

— Megmondom nyiltan — ugymond — mi most már egész komolyan foglalkozunk azzal az eszmével, vajjon nem volna-e czélszerű abbahagyni a harcot, hogy az országot, a házszabályok végleges módosításától megmentsük

A miniszterelnök indítványa csakhamar újabb obstrukciót fakasztott. Az összes ellenzéki pártok, sőt még a szabadelvűpártból kivált disszidensek is értekezletet tartottak, a melyen kimondták, hogy az indítványt megobstruálják.

Az indítványban azt kifogásolták az ellenzékiek, hogy Tisza nem csak ideiglenesen, tehát a jelenlegi obstrukció leverése miatt, de végkép megakarja változtatni a házszabályokat s ép erre szándékozik felhasználni a jelenlegi alkalmat.

Tehát kimondatott: obstrukció az egész vonalon!

A miniszterelnök ennek következtében hétfő óta szembe találta magát az egész ellenzékkel. Hétfő óta az ellenzék tagjai tüzelték egymást. Harciasnál-harciasabb jelszavak rázkódtak a levegőben. A napirendet nem engedik a tárgyaláshoz jutni Tisza nem fogja megindokolhatni indítványát. Névszerinti szavazások halmaza, a melyekre nézve máris husz kellőképp aláírt iv meredezik ki Lengyel Zoltánnak, a legújabb obstrukció vitarendezőjének zsebéből a kormány felé. Technikai obstrukció stb.

A képviselőház keddi ülésén a többség elfogadta Perczel Dezső házelnöknek azt az indítványát, hogy Tisza István gróf miniszterelnök a keddi ülésén a napirend előtt elmondhassa a házszabálymódosításra vonatkozó indítványának az indoklását. Ezzel a parlament többsége megvitte az elocsatát a töm. sorokban felvonuló kisebbséggel, és megvitte, teljes sikerrel.

A szabadelvűpárt kedden este értekezletet tartott, a melyen a nyert csata fölött érzett öröm, kettőzve a miniszterelnök nagyszabású beszéde által eloidézett hatástól, elementáris erővel tört ki. Tisza István széles ecsetvonásokkal rajzolta le házszabálymódosító indítványának szükségességét, s a siker, melyet elért páratlan volt.

A szerdai nap újra a miniszterelnöké volt. Hatalmas, szép beszéd keretében okolja meg nevezetes indítványát, melynek tolymáján rakoncátlanokdottak ugyan imitt-amott az obstrukció leventéi, de Tisza István minden esetlen közbeszólásra éles pengével, bravurosan vágott vissza.

Elérkeztünk az ultima ratiohoz, ahol a politikusok már nem az érvekre fektetik a fősúlyt, hanem arra, hogy melyik bírja jobban.

Tisza beszéde után szavazásra került a sor, de egy véletlen tévedés folytán, miután egyik jegyző elfelejtette az igen — szavazatot megszámlálni, a szavazást csütörtökre halasztották.

És csütörtökön, azaz tegnap reggel teljes harci rendbe fejlődve, vonultak föl a pártok a képviselőházban a nagy a végső ütközetre. De az utolsó pillanatban — miként azt még tegnap táviratomban jelentettem, — váratlan meglepetés érte a Házat és vele együtt az egész országot. A Ház megszavazta Tisza indítványának napirendre tüzését, midőn Thaly Kálmán, az ősz kurucz fölállt és megindító hangon kérte az ellenzék, hogy hagyja abban az obstrukciót, Tisza pedig vonja vissza indítványát. E pillanatban minden szem a miniszterelnök felé tekintett, aki feszült és általános figyelem közt jelentette ki, hogy abban az esetben, ha a pártok garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az 1903-ik évi ujonczjavaslat megszavaztatik: az esetben visszavonja indítványát.

Valósággal historiai jelenet támadt itt. Az Thaly Kálmán, akinek az izgalomban s a meg-

hatottságában végig folyt a köny az arcán, fölkelte itt a helyéből s az egész Ház frenetikus tapsvihara közben oda ment Tisza elé, kezét nyújtott neki s azt mondta:

— Köszönöm ezt neked.

A jobboldal végig fölállt, mint egy ember, minden szem Tisza és Thaly felé fordul, s szüntelenül, zugva, lelkesen hangzik a taps. A következő percben már fölemelkedik a helyekből a függetlenségi párt is, a diszidensek is. Az óvációk összefolynak.

Ugron szólásra emelkedik. De az elnök öt percre felfüggeszti az ülést. A szünet alatt az egész Ház a terem közepén maradt.

Szünet után Ugron Gábor szól. Az 1903. évi ujonczjavaslat megszavazásához hozzájárul, ha Tisza megtartja ígéretét. Ők önfeláldozással hónapokon keresztül küzdöttek a magyar nyelvért. Ebben a harcban eszközeink és erőnk már kifogytak; de nem engednek. Azonban most, mikor sokkal rosszabbat kell elhárítani, az 1903. ujonczjavaslatra vonatkozó harcot minden hátsó gondolat nélkül megszüntetik. (Viharos helyeslés) A néppárt nevében gróf Zichy Aladár is hozzájárul a békéhez.

Szentiványi Árpád a diszidensek nevében szintén átnyújtja a béke olajágát.

Tisza István: A pillanat ünnepélyességét csorbítaná, ha bárminemű glosszákkal diszitené. Csak arra kéri most a Házat, engedje meg, hogy a törvényjavaslatok visszavonására vonatkozó javaslata el nem mondottak tekintendők. A házszabályok revíziójára vonatkozó indítványát visszavonja. (Viharos éljenzés.)

*

A telefon és táviródrót hamarosan szétvitte az örömhirt az egész országba, hol a nagy esemény híre kétségkívül mindenütt nagy örömet keltett.

Szertefoszlik végre sok aggodalom és valamennyi között a legsúlyosabb és legfájdalmasabb, amely immár gyökeret kezdett verni a lelkekben, hogy lehet eset, a mikor az indulat annyira urrá lesz a magyar törvényhozókban, hogy eltörölje, örvénybe taszítja még a haza érdekét is. Ime, a gyönyörű bizonyosság rá, hogy ilyesmitől félni nem kell.

A vihar felhő elmúlt. Adja Isten, hogy a béke napja minél tartósabban ragyogjon le hazánkra!

University Extension.

Budapest. márcz. 11.

„Magassabb műveltséget kell adni a népnek, mely ma már sok államban politikai jogokhoz jutott, a többiben pedig e jogot nemsokára megszerzi.“

Huszonöt éves jelszava ez külföldön a modern szociológiának, s a mit vele elérni lehet, attól sokan a társadalom s az emberiség fejlődésének megmentését várják.

Nálunk a népnevelés céljának ilyen fölfogása, s e célra való gyümölcsötetésének kísérlete valamivel régebb keletű.

Eötvös József báró 1867. július 3-án, alighogy hivatalát mint közoktatásügyi miniszter elfoglalta, körlevelet bocsátott ki, melyben „Önkéntes népnevelési egyesületek“ alakítására hívta fel országszerte az erre alkalmasnak tartott embereket. Kik az ezredévi kiállítás köznevelődési pavillonjában megfordultak, a kapu mellett kinyomtatva és keretbe foglalva olvashatták a magyar köznevelődésnek ezt a nevezetes történeti okiratát. Eötvös ebben már 32 év előtt a következő, azóta a külföldön számtalanszor ismételt nagyérdékű nyilatkozatot teszi:

„Meg kell gondolnunk, hogy a jogegyenlőség elve, melyet utolsó törvényeink kimondottak, mindaddig pusztá szó, sőt bizonyos körülmények között csak nagy veszély marad, mely az államot fenyegeti, míg a nemzet azon osztályai, melyek politikai jogokkal ruháztattak föl, az azoknak gyakorlására megkivántató műveltséggel nem bírnak.“

Eötvös körlevele idejében még nem volt feltalálva az University Extension eszméje és nem használták azt az elnevezést, mely ma már annyira, divatosá lett (bárha csak igen kevesen tudják, mit értsenek alatta). Stuart János cambridgei egyetemi tanár 1871-ben használta legelőször egy emlékiratban, melyet a cambridgei egyetemhez nyújtott be, s a melyben azt indítványozta, hogy az egyetem

tudomány-terjesztő sorozatos előadásokat tartson a nép számára.

Külföldön a magasabb népoktatás feladatát elevenben mindenütt az egyetemekre bízta, s az egyetemi népoktatás intézménye, az University Extension néhol oly fejlődésnek indult, hogy az egyetemek szervezetében mint ötödik kart fölvetették, és ez által az egyetemet tényleg megnyitották a nép minden osztálya előtt.

Legmesszebb ment e tekintetben a cambridgei egyetem, kétségtelenül Stuart János befolyásának hatása alatt. Miután megkezdte a sorozatos előadások tartását, később rá állott arra is, hogy ilyen ciklusokat vidéken is tartsanak az egyetem tanárai, 1873-ban 10 vidéki városban tartottak előadásokat, mint egy valóságos vándor-egyetem, 1890-ben már 90 helyen. E téren versenyzett vele, sőt felül is multa az oxfordi, melynek 1895-ben 146 ilyen állomása volt. A költségeket, a tanárok tiszteletdíjait mindenütt az illető városok polgársága viseli.

Nálunk a 70-es években csak a tudományegyetemen követelték az érettségi bizonyítványt, a műegyetemre, a gazdasági tanintézetekbe, gyógyszerész tanfolyamra, állatorvosi akadémiába még fölvételi vizsgákkal lehetett bejutni. Husz év óta ez mind megváltozott; az intézetek színvonalát emelni kellett, miért is a műegyetem elzárja a kapuit az iparososztály tehetséges tagjai előtt, ez történt legkorábban; az állatorvosi akadémia is fiókegyetemmé lett ezzel a nép fiai számára örökre bezárult.

Mit tett ugyanekkor Cambridge?

1890-ben kimondta, hogy abban a vidéki városban, hol a lakosság négy éves sorozatos előadások tartását biztosítja természettudományokból és irodalomból, ott ezt a 4 évi tanulmányi időszakot egyetemi iskolának nevezik, s a ki ezt a 4 évet sikerrel végzi, az az egyetemen folytathatja tanulmányait, sőt ott nem három, hanem már két év múlva kaphat egyetemi gradust, vagyis doktori czímet.

Ez az University Extension az ő legtökéletesebb alakjában, úgy ahogy az Angolországban magától kifejlődött. Nem ábrándozó elmék üres tervezgetése ez, hanem szerves fejlődés eredménye, dus hajtása és gyümölcsözése annak az életképes magnak, melyet a többször említett Stuart János elvetett; mindenestre igen jó talajba.

Hogy az angol munkásokból kikerült hallgatóság előhaladásáról minő véleménynyel vannak maguk az előadásokat tartó egyetemi tanárok, erről érdekes adatokat közöl dr. Schneller István e tárgyról írt értekezésében. Moulton, a cambridgei egyetem tanára például egyszer egy Backwort nevű faluban, hol a lakosság kőszénbányászokból áll, az angol irodalomról tartott sorozatos előadást. A hallgatók közül 40-en egy önképzőkör-félet alakítottak, s az a 40 bányász nemsokára geodéziát, botanikát tanult, sőt mikor a 8 kilométernyire fekvő szomszéd városban kémiai tanítottak: két backworti bányász mindennap begyalogolt ezekre az előadásokra és másnap este ők tartottak előadást a többi 38 társuknak jegyzeteik és az előadáson kiosztott Vezérfonal (syllabus) segítségével.

A backworti önképzőkör tagjai a sorozatos előadások végével felkérték a tanárokat, hogy vizsgálja meg az előhaladásukat. A professzorok megtették, s jelentésükben kiemelték, hogy az egyszerű kőszénbányászok a vizsga követelményeinek éppen úgy megfeleltek, mint akár az egyetem hallgatói.

Még érdekesebb talán a norvég dr. Mourley Valdót tanárnak a jelentése, ki az University Extension tanulmányozni járt Angolországban. „A hozzám intézett ama kérdésre — ugymond — hogy minő benyomást gyakoroltak rám a szemlélt gyűlékezetek, csakis így kiálhatok fel: mily páratlan figyelem és lelkesedés az előadások közben, minő energia a munka mellett, minő érdeklődés, humor és türelmeség a megbeszélésnél, minő vigság a mulatságok és kirándulások alkalmával! Szóval: minő élet, minő józanság és minő élénkség! E gyűlékezeteket akár csak a régi görög ünnepélyekhez hasonlíthatnám!“

A magasabb népoktatásnak Angolországban az University Extension életbeléptetése előtt is voltak intézményei: ott is előbb szórványos felolvasásokat tartottak különböző szakismeretekből, külön a földmives-, külön az iparos- és a kereskedő osztály tagjai számára (1848-ban 4000 ilyen tanfolyam volt Angliában), majd egyesületek és társulatok kezdtek sorozatos előadásokat tartani, míg végre ezek tartását az egyetemek vállalták magukra. Az University-Extension előtt is tehát igen sok történt Angliában a magasabb népoktatás érdekében, s a nép erkölcsének szelidítését méltán hozhatni összefüggésbe a

népoktatás terén évtizedek óta kifejtett intenzív munkálkodással.

Az európai államok közül minket magyarokat legjobban érdekelhet az az irány, a melyben a dániai magasabb népoktatás fejlődött.

Dániában az egyetemi népoktatás helyett a népfiskolák intézménye alakult ki, mint önálló típus, mely más államokban is bebizonyította életképességét, sőt Amerikában is akárhány ehhez hasonló intézmény áll fenn és virágzik az University Extension-nal párhuzamosan.

A népfiskolák a szaktanfolyamokból fejlődtek. Dániában a földmivesosztály szellemi színvonalának emelésére az első lökést a schleswig-holsteini háboruban szenvedett területi veszteség adta meg. Az egész dán nemzet érezte akkor annak a szükségét, hogy magasabb színvonalra kell emelni a szellemi fejlődést s mindenki meg volt győződve, hogy a köznevelődésnek nagyobb foka új erőforrásokat nyit meg számukra. Ekor kezdtek szervezni a földmivesek számára való téli tanfolyamokat, melyekből később a népfiskolák fejlődtek. E népfiskolák virágzása szintén csodás. Dániában november 1-ső napján a parasztagdák katonasor előtt levő fiai seregestől keresik föl a belakással egybekötött népfiskolákat és ott töltik reggeltől estig való tanulással az időt egész április 1-éig, a tavaszi munka kezdetéig. Dániában 68 ilyen népfiskola van, melyekben 6000 belakó földmivesfiu tanul. A földmivelés körébe tartozó összes szakismereteken kívül igen terjedelmesen tanítják nekik a hazai irodalmat és művelődés-történelmet. Tanulnak továbbá alkotmányt is, közjogot és statisztikát. Szóval a dán népfiskola ugyanaz, a mi az angol University Extensioné: az embert megtanítani a természet és az emberi társadalom törvényeire.

Nálunk a magasabb népoktatás eszméje még nem jutott túl a kialakulás első állomásán. Mi még mai nap is a szórványos felolvasásoknál tartunk, a tanfolyamok igen ritkák, eredményük problematikus, népfiskolák alakulásáról épp oly kevéssé van szó, mint a társadalom által megrendelt sorozatos előadási ciklusokról, melyekből az University Extension kifejlődhetne.

Angolországban az egyetemi hallgatók némi rendezői tisztet vállaltak magukra a nép számára tartott sorozati előadások körül, s néha megtörtént, hogy egy tanultabb és ambíciózusabb tanuló maga is tartott felolvasást a munkásoknak. Ebből némelyek az University Extensiont úgy értelmezik, hogy ott egyetemi hallgatók oktatják a népet. Holott éppen ellenkezőleg: Angliából kiindulva mindenfelé az a különös felfogás kezd elterjedni, hogy a magasabb népnevelésre még a középiskolai tanár se elég alkalmas, még kevésbé tehát az egyetemi hallgató — annak a föladatait csak egy egyetemi tanár oldhatja meg.

Eötvös József báró az ő népnevelési egyesületével nagy kudarcot vallott. Alig alakult meg belőle 20—24 az egész országban, azok is csakhamar megszűntek, még mielőtt fejleszthették volna tevékenységük körét.

Ezen téren Eötvös után Türr István tábornok és Irányi Dániel tették meg az első kísérleteket. Mindketten az Eötvöstől nyert impulzus behatása alatt. Türr egy hatalmas „Népnevelési Szövetséget“ akart alapítani, a mely támogatná a községekben alakuló népoktatási köröket. Főcélul a felnőttek oktatását tűzte ki, s ebben buzgó támogatóra talált Irányi Dánielben. Irányi a társadalomtól nem várt sokat és két ízben, 1869-ben és 1870-ben terjesztett be törvényjavaslatot a felnőttek oktatásáról, de a törvényhozás nem fogadta el. Mindazonáltal a népoktatási központi kör 1870-ben megalakult, s a vidéken is alakultak népoktatási körök, melyek a kormány jelentékeny pénzsegélyből tanfolyamokat nyitottak. De szomorú dolog, és nem nagyon büszkélkedhetünk vele, hogy ezeken a tanfolyamokon a felnőtteket nem annyira szociológiára kellett tanítani, mint írásra és olvasásra, s ezen a téren aztán volt is eredmény mindaddig, míg a pénzsegély tartott. Ennek megszűnése után a vidéki körök és tanfolyamok is megszűntek, csak a fővárosban működött tovább az egyesület. Itt 1870-től 1894-ig 26.000 felnőtt részesült ilyen oktatásban, a mire 73.000 forintot fordítottak. 1895-ben három üzleti tanfolyamot tartott fönn e kör és négy vasárnapi, meg két magyar nyelvi tanfolyamot a költségek fedezésére pénzbeli támogatást kapott a fővárostól és a kormánytól.

A 80-as években alakult Magyar Iskola-Egye-

sület, — bárha eredetileg egész más célű tűzött maga elé, a fővárosban felállított 3 népkaszinója által a magasabb népnevelés ügyét szolgálja. Ezekben a kaszinókban ugyanis a téli időszakban felolvasásokat tartanak, melyek rendezéséről maga az iskola-egyesület szokott gondoskodni, s a melyek ha idővel sorozatos előadásokká fejlődnek, rendes hallgatósággal a többi fővárosi munkáskaszinóval együtt megannyi középpontjává válhatnak a magasabb népnevelésnek.

A mi földmives-iskoláink sem közelítik meg a dán népfőiskolák típusát, a mennyiben nálunk a főmiveléshez tartozó ismereteken kívül alig tanítanak valami egyebet, nemzeti irodalomról, történelemről a tanterveikben tud sincsen, alkotmányösmeretről vagy szociális tudományokról még kevésbé.

Ugyanezt mondhatni az iparoktatásról és annak intézményeiről. Még az ipari jellegű felsőbb népkaszinók számára kiadott 1872-iki tantervben sincs egy betű sem az állampolgár számára való általános ösmeretekről. Nagyobb baj ennél, hogy az ipariskolákkal kapcsolatos segédképző tanfolyamokban, a minő valami 20 van az egész országban, mintegy 1000 hallgatóval, ezekhez az ösmeretekhez szintén nem juthat az iparos fiatalság. Az ipari szakiskolák tantermeiben sem találjuk képviselve ezeket az ösmereteket, a mi semmi esetre sem emeli az intézetek tökéletességét.

Mindazonáltal nem mondhatni, hogy a magasabb népoktatásra való törekvésnek nyoma sem lenne nálunk.

Baross Gáboré az érdem, hogy ennek az intézménynek legalább a magvát elvetette egy országos bizottság felállításával, és évi 5000 frttal való javadalmazásával. E bizottságnak feladata vasárnapi felolvasásokat rendezni az iparosok és munkások magasabb kiképzésére. Elnöke, a műgyetem egyik kiváló tanára. K. János Ödön, ki az University Extensiont már az egész országra kiterjesztette, s az a vidék nagyobb városában már évek óta gyakorlatban van. Örömmel jegyezzük fel, hogy Székelyudvarhely városban is sikerült szabad lyceumi intézményt iparosaink részére állandósítani, amiben kétségen kívül az érdem Solymossy Endrét illeti meg, aki lankadatlan buzgalommal munkált annak létrehozásán és sikerült az országos bizottságnál is e célra egy bizonyos évi segélyt kieszközölnie. Az eredmény minden bizonnyal nyomon fogja kísérni a ráfordított áldozatot; fáradságot.

Márczius 15-ike.

Székelykeresztúr, márcz. 11.

Ez a dicső nap nemzetünk történetében az ezeréves multnak egyik legdrágább hagyatéka, a legékesszólóbb, legméltóbb hírnöke és képviselője minden igaz magyar szívnek, s továbbra is egy bizonytalan, segíthetetlen jövőnek egyetlen, legbiztosabb záloga marad a magyar nemzet örök hitében. Mert ez a nap nekünk a szabadság érzése, majd édes epedés, majd ostromló szenvedély; benső meghatottság és szilaj kitörés, mely benne van ünnepélyeink fényében és pompájában, a nemzet viharos örömeiben és a csaták ordításában.

Ez a nap nekünk álmodott szabadság; egyenlőség, testvériség; kunyhók reménye, szellő lebbene; ébredő hajnal, dörgő zivatar; gondolati eszmény, megtestesült vágy; szabadság oltára, szeretet kultusza; üdvözült fénykör és éndal; egy nemzetnek fonséges küzdelme, dicsőség eszméjének muzsája; a magyar nép szent, rajongó hitében vonzó, nagy eszme, mely el nem vakít, magasztosult alak, mit idő soha el nem halványít.

Ez a nap egy dicső fény sugar, mely nyugat látóhatárának peremjéről visszaverődve, mint gyújtó kanócz lángra lobbantotta a kedélyekben fölhalmozódott puskaport. A tavasznak áldásos lelke, mely kifakasztotta a társadalmak és államok illatos virágát, a szabadságot.

Ez a nap az erejére és fiatalságára, a szabadságra és függetlenségre ébredt nemzet öntudata. A természet és a nép egyidejű bilincs szabadulása; az a szent idus, mely magasztos eszméket, fenkölt reményeket és sóvárgó óhajokat valósított meg.

Ez a nap a „Talpra magyar!” a 12 pont és a sajtószabadság emléknapja; a magyar történeti alkotmányunk büszke, erős tölgye, a nemzetnek egy testté olvadása; Magyarország középkori és ujkori világrendjének határköve; a magyarságra nézve a megújulás tavaszi misztériuma; a feltámadás napja; az életbe vetett hit örömmünnepe; az ezeresztendő

sors végzetes fordulatára, gyenge létünk törekvességére gondolunk. Hisz e derék nő élettereje, vidámsága, hogyne nyujtott volna reményt arra, — hogy övéi, kikhez önfeláldozó szeretettel, úgy, ahogy csak egy igazi nő képes, ragaszkodott, de maga a társadalom, mely nagyrebecsülte azt a modort, melylyel a jótékonytárgyakat gyakorolta, áldott jó kedélyét: — még hosszú időn keresztül láthatják a boldog családi körben, tevékenységbe, szeretetben és munkájának boldogító öntudatában. És ime, élete erejében, boldogságának zenitjén lelke elszállt; szerettei pedig az árvaság vigasztalan fájalmába, könnyek árjába vannak elmerülve. Ez az első remény, melynek nem felelt meg; az első, de nagyon keserű csalódás, melyet okoznia kellett. . . Hiába várja a hitvesi szeretet, a házi nő, az anya erejét igénylő sok-sok feladat; hiába várják mindazok, kik az ő nemes őszinte barátságát oly nagyra becsülték. Barátság is, szeretet is mind hiába hívja, hiába várja. Nincs a hajnalnak olyan bibora, nincs a szeretetnek olyan melegsége, hogy életet hozzon megtört szemeibe, elnémult mosolygó ajkára. Kedves halott! Bucsuzunk tőled; utoljára és örökre szól a bucsuzó. Aludjál szép álmokat szeretteid boldogságáról. . . Isten veled! . . . Mezei Ödönné Jánosy Kornélia élete 43-ik s boldog házasságának 21-ik évében márczius 10-én délután 4 órakor elhunyt. A derék nő még a mult év őszén lett beteg, s hiába volt a mindent feláldozó hitvesi szeretet, a rajongás, melylyel őt körülvevették, a hideg halál megváltotta őt szenvedéseitől. Halála, noha a súlyos és hosszas betegség erre engedtek is következtetni, általános és mély megdöbbenést és részvétet keltett mindazoknál, kik őt ismerték. Ravatalát a koszorúk özöne borította be, s a mélyen sujtott családnál a Nőegylet, melynek alnöke volt, — ugyszintén az Udvarhelymegyei takarékpénztár, a ref. kollegium tanári kara és előljárósága, az orvosok testületileg kondoleáltak. A megboldogult temetése tegnap történt meg az ev. ref. vallás szertartása szerint. A ravatal mellett Demes Ferencz segéd lelkész mondott imát, míg a sirnál Vajda Ferencz lelkész bucsuztatta el a derék nő, a szerető hitves, az anya igazi mintaképet.

nemzet életterejének manifesztációja; a népérzelem világának megnyilatkozása.

Ez a nap tárta ki előttünk a polgári szabadság, nemzeti haladás, emberi művelődés minden kincsét, s tudományban, erkölcsben, tanulságos és lelkesítő példákban kezünkbe adta József csodatevő trombitáit, amiktől porba omlottak az ellenséges bástyák, minden nehézség és akadály nélkül. Ez a nap tette szabaddá az egész országban az elárvult testvértelen nemzetet, szabaddá az embert, a földet, a gondolatot, a lelkiismeretet és házában ismét urrá a magyart.

E napon egy egész világrész borzongó ámulatára kriptájából új életre kelt a halottnak hitt magyar nemzet, s a felbuzdult, honfiu lelkesedés mellett a leghőbb honszeretnek szent tüze által vezéreltetve, utra kelt az ígért földje, az erős, egységes nemzeti állam ideálja felé. S bár a nemzet teremtő erejének méhéből világra jött vörös-sapkas honvédeink viharok zugásánál és villámlások fényénél hősi fegyverükkel megirták a világtörténelem nagy hőskölteményét, — a nemzet még sem érte el az ígért földjét, s bus bolyongása még egyre tart. Vándorutján ezer új veszedelemmel küzd, hol külső ellenséggel, hol pedig a maga kishitűségével és közönbösségével. Édes anyanyelvünkért folytatott hosszas harcban is kimerültünk. Bár szétöntöttük a vérhevéletét, az agy gondolatát, az izom erejét, milliók vérért mozgásba hozva, agyát termékenyítve, erejét növelve: és még sem volt elég.

A Mohácsnál ledőlt szobrot a hegyre felvinni nem sikerült. Pedig mi elfeledtünk mindent, fátyolt borítottunk a multra, s még szívünk legszentebb, legtitokzatosabb mélységű érzelmeit is elpalástoltuk. Még a magyar szabadság hallhatatlan emlékü apostolának, a nagy Rákóczinak hamvait sem hoztuk haza, s a temetőbe is csak lábujjhegyen járunk ki annak a sirjához, aki feltámasztott bennünket, hazát adott nekünk, s ő maga hazátlan lett.

Becsüljük meg hát a multat! Ünnepljük meg ennek a nagy napnak emlékét, mely mint nemzeti ujjászületésünk örök-ifju évfordulója, mindig visszahozza nekünk a nagy napok zibongását, villamos atmoszféráját, történelemcsináló, koszakalkotó hangulatát. Ünnepljük, mert a márczius 15-iki nap sugarát a sokat szenvedett nemzet alvó reményeinek hallhatatlanságáról, feltámadásáról, s a századok viharában megtépett nemzeti függetlenség ujjászületéséről beszél. Ünnepljük, hogy el ne homályosuljon a nemzet szemében a márcziusi nagy napok egyetlen sugara, s meg ne gyengüljön és szerte ne foszjon titkos varázsa és vonzereje a 48-iki nagy és dicső visszaemlékezéseknek.

Ünnepljük, de úgy, hogy ünneplésünk fényében és méltóságában, lelkesedésében és egyöntetű magasztosságában kifejezést nyerjen a nemzeti erőnek és akaratnak az a hatalmas megnyilatkozása, mely egykor a független magyar haza kivívásához segít.

Ha pedig bennünk, csüggedő élőkben nincs elég reménység, nincs erős hit és rajongó lelkesedés, menjünk ki akkor minden évben e napon a temetőbe a holtakhoz, s csöndes fejfájukra sirjuk rá az örök szenvedés könnyét, s hozzuk el onnan az örök élet hitét, az örök küzdelem bátorságát, s az örök reménység bizalmát, mert: „Nép, mely ily csatát vesz, meghalni így tudott, feltámad még a sírból és még egykor élni fog!”

Dr. Szolga Ferencz.

Ujdonságok.

Székelyudvarhely, márcz. 13.

Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök, f. hó 7-én délután, 3 napi itt tartózkodása után, városunkból elutazott. A fáradságtalan, tevékeny püspököt, ki itt léte alatt a kath. főgimn. ifjuság szentgyakorlatán vett részt, — Jung-Cseke Lajos apátplebános, a kath. főgimn. tanári kara és igen nagy közönség kísérte ki a vasúthoz.

Dr. Mezei Ödön né meghalt. Egy derék, gyöngéd, figyelmes, mindenkitől őszintén szeretett és tisztelt nő hunyt el e hó 10-én. A boldog családi életnek, az önfeláldozó hitvesnek és anyának, a női lélek nagyságának csodás inkarnációja volt e nő, kit halálában is az igaz és általános tisztelet veszt körül, mely oly keveseknek jut osztályrészül. Meghatottság járja át lelkünk mélységeit, midőn a még rövid idővel ezeltört köztünk járó mosolygó, életerős jótékony asszony, valódi nő elmúlására, az emberi

sors végzetes fordulatára, gyenge létünk törekvességére gondolunk. Hisz e derék nő élettereje, vidámsága, hogyne nyujtott volna reményt arra, — hogy övéi, kikhez önfeláldozó szeretettel, úgy, ahogy csak egy igazi nő képes, ragaszkodott, de maga a társadalom, mely nagyrebecsülte azt a modort, melylyel a jótékonytárgyakat gyakorolta, áldott jó kedélyét: — még hosszú időn keresztül láthatják a boldog családi körben, tevékenységbe, szeretetben és munkájának boldogító öntudatában. És ime, élete erejében, boldogságának zenitjén lelke elszállt; szerettei pedig az árvaság vigasztalan fájalmába, könnyek árjába vannak elmerülve. Ez az első remény, melynek nem felelt meg; az első, de nagyon keserű csalódás, melyet okoznia kellett. . . Hiába várja a hitvesi szeretet, a házi nő, az anya erejét igénylő sok-sok feladat; hiába várják mindazok, kik az ő nemes őszinte barátságát oly nagyra becsülték. Barátság is, szeretet is mind hiába hívja, hiába várja. Nincs a hajnalnak olyan bibora, nincs a szeretetnek olyan melegsége, hogy életet hozzon megtört szemeibe, elnémult mosolygó ajkára. Kedves halott! Bucsuzunk tőled; utoljára és örökre szól a bucsuzó. Aludjál szép álmokat szeretteid boldogságáról. . . Isten veled! . . . Mezei Ödönné Jánosy Kornélia élete 43-ik s boldog házasságának 21-ik évében márczius 10-én délután 4 órakor elhunyt. A derék nő még a mult év őszén lett beteg, s hiába volt a mindent feláldozó hitvesi szeretet, a rajongás, melylyel őt körülvevették, a hideg halál megváltotta őt szenvedéseitől. Halála, noha a súlyos és hosszas betegség erre engedtek is következtetni, általános és mély megdöbbenést és részvétet keltett mindazoknál, kik őt ismerték. Ravatalát a koszorúk özöne borította be, s a mélyen sujtott családnál a Nőegylet, melynek alnöke volt, — ugyszintén az Udvarhelymegyei takarékpénztár, a ref. kollegium tanári kara és előljárósága, az orvosok testületileg kondoleáltak. A megboldogult temetése tegnap történt meg az ev. ref. vallás szertartása szerint. A ravatal mellett Demes Ferencz segéd lelkész mondott imát, míg a sirnál Vajda Ferencz lelkész bucsuztatta el a derék nő, a szerető hitves, az anya igazi mintaképet.

Adományok a Múzeum számára. A következő sorok közlésére kértünk föl: Az alapítandó megyei múzeum régi pénzgyűjteményét ujabban gyarapítottak: 1. Kovács Lázár ur 1 drbbal, 2. Földváry Lajos főreáliskolai tanuló 4 drbbal, 3. Kautny Antal főreáliskolai tanuló 2 drbbal, 4. Fidesz Jenő főreáliskolai tanuló 2 drbbal. Ezen adományokért az udvarhelyvármegyei Múzeum-egyesület nevében köszönetet mondok. Csehély Adolf, muzeumi-igazgató.

Márczius 15. Nem felelji a magyar nemzet ezt a nagy napot. Az ébredés napja volt az, a sötét fellegeten átört a szabadság varázsos hajnalának virradása. Megérezte a magyar nemzet, hogy szabad polgár és magyar. A vér, amelyet őseink hoztak magukkal Azsia sivatagjairól, a kelet rengetegeiből, — valami csodalatos, isteni ihlete megpezsdült elődeinkben és végig lobogott az országban az a három színű szent zászló, amelyre anyáink himezték arany fonállal a szót: Szabadság. Ötvenhat esztendő forgott le az idők homokóráján azóta. A szabadságnak vérben kellett megfürödni és hazafiakat vértanuvá avatni a magyar golgothákon, hogy példája legyen a jövő nemzedeknek arra, mint tudott küzdeni és mint tudott meghalni nemzeti szabadságáért a magyar. És azóta ünneppé avatta a kegyelet, a honfiu érzés e napot, a magyar nemzet ujjászületésének napját. Városunk közönsége ez évben is méltó módon fog a hősök emlékének, a márcziusi vívmányoknak áldozni. Az ünnepélyek központja kétségen kívül a Dalegyet, mint a márczius 15-iki ünnepélyek állandó rendező bizottságának az ünnepe lesz, melyre a bizottság a következő falragaszokon hívja meg a közönséget:

Polgártársak!

Jertek emlékezzünk újra. Emlékezzünk s erősödjünk. Itt van megint a nap, boldogságunk, üdvösségünk, szeme fényünk! Itt van újra márczius 15-ike, honfiu reményünk fényes, ragyogó napja! Századok s évezredek szülnék ilyen napokat. . . Ez a nap életet, ez a nap biztat. Ez a nap szívünkbe lopózik aranyos sugarával s új életre kelt minket akkor is, ha fejünk felett beborul az égbolt, ha rossz időket élünk. . .

Jertek emlékezzünk újra. Emlékezzünk s erősödjünk. Itt van megint a nap, ujjászületésünk napja, a szabadság, egyenlőség, testvériség fényes ünnepe!

Legyen e nap igazi ünnep városunkban is!

Óltsón külsőleg is ünnepi díszet e hely!

Nemzeti lobogók lengjenek a házak falain! A helybeli „Székely Dalegyet” mint a márczius 15-iki

bazafias ünnepély állandó rendező bizottsága 1904. márczius 15-én a Budapest-szálloda dísztermében nemzeti emlékünnepelet rendez a következő műsorral:

1. Nyitány, előadja a helybeli első zenekar. 2. Szózat Egressytől, előadja a Dalegyet. 3. „Talpra magyar!” szavalja Csiki Albert egyll. tag. 4. Élő őseink hazája Schumantól; előadja a Dalegyet. 5. Alkalmi beszéd, tartja Szemlér Ferencz főgimn. tanár. 6. Kuruczdalok Káldytól; előadja a Dalegyet. 7. „Magyar dal” Várady Antaltól; szavalja Dózsa Sarolta k. a. 8. Hymusz, Erkeltől; előadja a Dalegyet.

Kezdeté délután 3 órakor. Belépti díj tetszés szerint. Az ünnepély kezdetét 3 ágyulós jelzi.

Az önkéntes adományokból begyűlt összeg az agyalfalvi székelyemlékoszlop javára fordítottatik.

A ref. *kollegium* Ifjusági Petőfi Önképzőkörre a nagy napon, délelőtt 11 órakor az intézet tornacsarnokában tartja hazafias ünnepélyét. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymusz, Erkeltől; előadja az ifjusági ének- és zenekar. 2. Nemzeti dalát szavalja Kiss Kálmán VIII. o. tanuló. 3. Magyar népdalokat adnak elő: *Bedő Béla* VIII. o. (I. hegedű), *Pálffy Béla* VII. o. (II. hegedű), *Stefáni Károly* VIII. o. (mély hegedű) és *Derzsi Béla* VIII. o. (kis bőgő) tanulók. 4. Ünnepi beszéd, írta Hegyi István VIII. o., önképzőköri titkár; előadja *Pál Dénes* VII. o. tanuló. 5. Honfidal, éneklő az ifjusági énekkar. 6. Márczius 15. *Abrányi Emiltől*; szavalja *Maksay Elemér* VIII. o. tanuló. 7. Hunyadi János magyar marsa és Toborzó; előadja az ifjusági ének- és zenekar. 8. Alkalmi drámai költemény, írta Földes Imre; előadják: *Nagy Lajos* (Magyar ifju) VIII. o., *Szabados József* (Elégedetlen) VIII. o. és *Nagy Elek* (Idegen ifju) VII. o. tanulók. 9. Igazgató zárszó és a Gidófalvy-öztündi kiosztása. 10. Induló, előadja az ifjusági zenekar.

Esküvő. *Hann Peppi*, *Hann Károly* főreáliskolai tanár és neje leánya, és *Cs. Szabó Kálmán* hírlapíró f. hó 14-én tartják meg esküvőjüket.

A városi iskolaszék f. hó 8-ikán *Szakáts Zoltán* polgármester elnöke mellett ülést tartott. A gyűlés egyetlen tárgyát a tanfelügyelőnek azon átirata képezte, melyben arról értesíti az iskolaszéket, hogy a kultuszminiszternek 44264/90 szám alatt kibocsátott rendeletének 63. §-a értelmében, miután a városi községi iskolánál nincsen külön rendszerezett igazgatói állás, csakis a tanítói állás tölthető be, míg az igazgatói teendőket a megválasztott tanítók közül egyet a tanfelügyelő biz meg. Az iskolaszék az átiratot tudomásul vette és azután a bizottsági tagok tárgysorozaton kívül, a városi községi iskola és óvoda elhelyezése körül folytattak élénk eszmecsereket.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök *Nagy Ferencz* ny. megyei kiadót, a *Lázár József* elhalálozásával megüresedett helyettes városi anyakönyvvezetői állásra, h. anyakönyvvezetőnek kinevezte.

Egy hó közigazgatása. Udvarhely megye közig. bizottsága 9-ikén tartotta meg *Hollaki* főispán elnöke mellett folyó havi ülést, melyen a múlt havi darabok nyertek elintéztet. A távollevő alispán jelentését *Ádám Albert* I. aljegyző, t. b. főjegyző olvasta föl. A tárgyalás alatt álló hó folyamán alispáni iktatóra 874 ügydarab érkezett, melyből 154 nem nyert elintéztet. Egy évre érvényes utlevelet 225-öt adtak ki. Megemlékezik a jelentés a *Haller* főispán beiktatásáról, melyen vármegyénk nagy küldöttséggel képviseltette magát, továbbá a kereszturi állás vásárról és bikakiállításról, mely noha kevés felhajtás történt, szépen sikerült. A személyeket illetőleg felemlíti, hogy az okláudi szolgabíróhoz *Donáth Gyula* irnoknak kineveztetett. — *Barabás* András árvaszéki elnök jelenti, hogy a tárgyalás alatt álló hó folyamán az árvaszék iktatójára 1630 darab érkezett, megelőző óról elintéztetlenül ájtott 226 db, amelyből 417-et nem intéztek el. A gyámoltak száma a hó végével 11,431 egyén. — *Dr. Lengyel* József m. főorvos jelenti, hogy az egészségügyi állapot a megelőző hóhoz viszonyítva, kedvező volt; járvány folytán 10 iskola volt bezárva a megye területén. Felemlítette jelentésében, hogy Etéd községben egy ember a ragadós takonykórt megkapta, s egy pár napi betegség után a segesvári kórházban meghalt. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a hatósági orvost mulasztás nem terheli, mert a lakosság figyelmeztetve volt a betegség ragályos volta felől. A megye területén február hóban vörheny 222 esetben tartott föl; orvosrendőri hullavizsgálat 6 esetben tartott, a kórházban 226 beteget ápoltak, amelyből a hó végén visszamaradt 60 férfi, 48 nő. — A tanfelügyelő jelentését *Dr. Keith* Ferencz aljegyző olvasta fel. Lényegesebb mozzanat nem történt.

tént. — *Roediger* Gyula h. pü. igazgató jelentéséből kitűnt, hogy a tárgyalás alatt álló hó folyamán egyes adóban 14513 kor., hadmentességi díjban 132 kor., bélyegdíj- és jogilletékben 10914 kor., fogyasztási és italadóban 43088 kor., dohány jövedékben 33317 korona folyt be. — *Diemár* Károly kir. főügyész jelenti, hogy február hóban a kir. törvényszék és a két járásbíróház fogházában 4 vizsgálati és 97 elítélt fogoly volt tartóztatva. — *Diószeghy* Samu kir. főmérnök jelentése szerint ugy az állami, mint a törvényhatósági utak jók voltak; közlekedési akadály csak a marosvásárhely-gyergyószentmiklósi utszakaszon volt, amennyiben a nagy havazások folytán ott két napon a forgalom szünetelt. — *Zonda* József áll. állatorvos jelenti, hogy az állategészségügy általában kedvező volt. Etédén a takonykór miatt 12 ló lett kiirtva, míg Benczéd községben egy udvarban a ragadós száj- és körömfájás nyolcz állatnál fellépett. Ennek folytán a kereszturi állatvásár megtarthatását táviratilag kellett a minisztertől kérni. E jelentésnél *Ugron* Zoltán szólalt fel, ki szükségesnek tartaná, hogy a kóbor cigányok megrendszabályozása végett felírjanak, mivel csenevész állataikkal ezek az állatvédeknek terjesztői. Különösnek találja, hogy a mostani kereszturi állatvásár megtartása azzal a szigoritással lett engedélyezve, hogy onnan az állatirányítás Budapest és Ausztriába eltiltatott? *Zonda* állatorvos felvilágosításul megjegyzi, hogy a benczédi állatvész *Énlaka* községből került elő, hol a múlt év őszén volt járvány e betegség; mulasztás azonban senkit sem terhel. Benczédén azóta a betegséget 16 állat kapta meg, de a zárlat ott egy néhány nap alatt fel lesz oldható. A kereszturi állatvásárról állatot igenis lehetett Budapestre és Ausztriába is szállítani, ha a törvény szerint előírt husz napi vesztégár igazolva lett. — *Daniel* Lajos közgazd. előadó jelentette, hogy február hó folyamán a mezőgazdasági munkák szüneteltek. Megemlékezett a kereszturi állatvásárról és kiállításról, mely, sajnos évről-évre kevesebb érdeklődés mellett lesz megtartva, amennyiben már az idén csak 105 bika állított ki. A tárgysorozat 91 pontból állott, melyek túlnyomó részét adóügyi felebeszések képezték.

A Nőegylet gyászja. A Nőegylet választmánya rendkívüli ülést tartott tegnap, hogy méltó kifejezést adjon ama pótolhatatlan veszteség felett érzett fájdalmának, mely az egyület, szeretett alelnökének, *Dr. Mezei* Ödönnek a halálával érte. A legfájdalmasabb érzések viharoztak a keblekben. De hogye fájna az a tudat, hogy elmúltak az annyi embert megvizsgált ajkak, hogy lehanyatlottak a csakis áldást osztogató karok, hogy elmerült az élet viharzó oceánjának hullámárjába egy hajó, melyen végtelenül szerető szív dobogott. Az ő érdemeit nem is örökítheti meg méltóbban a Nőegylet, mintha azt tartja fenn róla az utókor számára, hogy szeretett mindenkit és mindent, a ki s a mi csak szeretetre méltó vala. Miért tette a Mindenható az ő elvesztésével még árvaibbakká az árvákat? szegényebbekké a szegényeket? Miért hűlt ki a kebel, mely az erények fenséges temploma vala? Miért szűnt meg az élet, mely a részvét, könyörület s lángoló szeretet tündöklő pantheonja vala? Miért? ... Tegnapelőtt reményeink bimbókba zárva, tegnap virágfakadás, s ma már a virágok hervadtan a földön hevernek. Az általános törvény alól ő sem lehetett kivétel. Az ülést, melyen a tagok nagyszámban megjelentek, *Dr. Damokos* Andorné elnök a következő szavakkal nyitotta meg:

Tisztelt választmány! Egy megrendítő esemény hatása alatt kellett mai választmányi ülésünket egybehívnom. Meghalt az, akit mindnyájan osztatlan szeretettel vettünk körül, kit a közbizalom egyesületünk egyik alelnökévé is emelt, — meghalt *Mezei* Ödön —

Osztatlan szeretettel vettük őt körül, mert nyájas, nőies gyöngédséget kisugárzó lény, meggyőző és soha magát előtérbe helyezni nem akaró modora, meleg szive, melynek szeretetét érezte mindenki, akivel érintkezése volt, azok egyikévé tették őt, akit megszeretni könnyű, feledni nehéz.

Valódi nő volt, ismerte és betöltötte hivatását. Jóságos szive akkor szűnt meg dobogni, mikor már küszöbén volt annak hogy azok boldogságában, azok haladásában gyönyörködhessek, kik lelki világát betöltötték.

Itt hagyta családját és itt hagyott minket betölthetetlen űrt hagyva maga után.

Feledhetetlen emléke legyen áldott!

A beszéd elhangzása után elnök bejelenti, hogy az egyület nevében koszorút rendelt az elhunyt ravatalára. Egyben indítványozta, hogy az elhunyt érdemei és neve jegyzőkönyvileg örökíttessenek meg. A választmány tagjai az elnök vezetésével helyezték a koszorút a ravatalra, s a temetésen az egyület tes-

tületileg jelenjen meg. A választmány az indítványokat elfogadta, s a koszorút mindjárt le is tették a ravatalra, hol az egyület nevében *Dr. Damokos* Andorné a következő szavakkal fejezte ki a Nőegylet részvétét az elhunyt férjének és családjának: „A Nőegylet nevében jöttünk, hogy kedves halottunk koporsójára letegyünk a kegyelet koszoruját s magának és a gyermekeinek, keserű fájdalommal a szíveinkben, kifejezzük legőszintebben érzett részvétünket.”

A róm. kath. templom belső javítás és diszítésére adakoztak: Az Udvarhely megyei takarékpénztár 200 kor. Zalogkölcson-intézet és betéti pénztár 10 kor. Sterba Ólón (második adománya) 10 kor, Simó Balázs Marosvásárhely 10 kor., Kassay Lajos plebános Csiksomlyó 20 kor. Összesen 250 korona. Az I—VIII. közlemény szerinti összeg 1490 kor. 70 fill., összesen 1740 kor. 70 fill. Fogadják a nemesszöv. adakozók ez uton is hálás köszönetüket. *Jung-Cseke* Lajos b. elnök, *Paschek* Viktor b. pénztárnok.

A városi uszoda tervének és költségvetésének felülvizsgálására a városi képviselőtestület kebeléből delegált bizottság 8-ikán délután ülésezett. Az uszoda tervét *Galler* János városi mérnök készítette el. Eszerint az uszoda 10 méter széles és 20 méter hosszúságban a sétateren, a korcsolyapálya fölött nyerne elhelyezést, még pediglen úgy, hogy a Küküllővel állandó vízcserében volna. Az uszodát három oldalon 2 méter hosszú és 1.30 cm. széles kabinok veszik körül, melyek előtt egy 2 méter széles folyosó szalad kereken. Miután a helynek fekvése nem engedte meg, hogy az uszoda alsó kifolyással bírjon, a víznek fenéig való kiürítését egy szivattyú végezné, mely a zuhanyhoz is szállítja a vizet. A bizottság a tervet csak annyiban kifogásolta, hogy az uszoda fenekére tervezett padozatot elhagyni határozta, s e helyett kavicsot vett tervbe, miáltal a 6861 kor. 09 fillérből felvett költségvetés 500 koronával esik, a melyhez még az árlejtéssel szintén 15-20 százalék engedmény hozzájárul, s így a város igen jutányosan fog egy modern uszodához jutni. Az uszoda terve és költségvetése a jövő hét folyamán tartandó közgyűlésen kerül a plenum elé.

A Megyei Gazdasági egyesület választmánya f. hó 8-ikán *Hollaki* főispán elnök vezetésével ülésezett, mikor *Hlatky* titkár a közgyűlés darabjait terjesztette elő és ismertette meg. Tárgysorozat rendén *Demeter* Dénest, *Szentkirályi* Árpádot, *Biró* Domokost és *Kercsi* Lajost rendes tagokul felvették. Tudomásul vették, hogy a kereszturi vásáron az egyesület javára eladott 32 drb állatnak 20,900 kor. ára után, az egyesületnek 408 kor. 80 fill. nyereség jár. A miniszteri kirendeltség azon értesítésére, hogy azon községek részére, melyek a fedeztetési állomásoktól messze vannak, 2 drb havasi mént ad, a választmány *Parajd* és *H. Almás* községeket hozta javaslatba. Különböző községekből összesen 8 mm. heremag szükségletet jelentettek be, melynek megrendelésével *Ugron* Zoltánt bízták meg. *Darányi* volt miniszternek levelét, melyben örökös tiszteletbeli taggá való megválasztásáért köszönetet mond, tudomásul vették.

Az iparosok fillérestélye. A „Polgári Önképző és segélyező egyesület” által folyó hó 14-én rendezendő utolsó fillérestélyen közreműködnek: *Doros* Györgyné az Eredendő erényről felolvasást tart, *Persian* Erzsike énekel, *Hein* Eszti monologot ad elő, *Flórián* Mariska szaval, *Herczeg* Albert szaval. Zárbeszédet tart *Solyomossy* Endre tanár egyll. elnök. Az estély rendezői: *Tamás* Erzsi, *Majer* Margit, *Novák* János, *Nagy* József.

Wilikoff Keresztély a híres orosz fuvolaművész és okl. zenetanár, aki több országot hangversenyével meghódított, a jövő héten városunkban a nagy szünterenben *Kertész* Albertné zeneszerző és zenetanítónő közreműködésével művészi hangversenyt rendez, a melyre előre is felhívjuk a közönség érdeklődését. Műsor a plakáton lesz.

Halálozások. *Tepser* Jenő cs. és kir. főhadnagyot és nejét szül. *Kádás* Margitot súlyos csapás érte. Alig nyolcz hónapos kis fiuk *Jenő*, f. hó 5-én elköltözött oda, ahol enyhébb a lég és zengőbbek a dalok. A kedves kis fiu hűlt tetemét bánatos szülői f. hó 7-ikén Szászvárosra szállították és helyezték nyugalomra az ottani családi sírboltba.

Novák Béla I. éves tanárjelölt, életének 18-ik évében, f. hó 5-én hosszas szenvedés után elhunyt Kolozsvárt. A nemes cél felé törekvő ifju lélek fátyla kialudt, a szelid jó lélek, szülőinek reménysége örök hazába költözött. Halálával szüleit: *Novák* Ferenczet és *Sándor* Veronikát és testvérét *Erzsikét*, valamint kiterjedt rokonságot borított gyászba.

Özv. Vermesi Jánosné szül. *Julkovics* Anna f. hó 5-én életének 54-ik, özvegyiségének 9-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultat, kiben *Gáspár* Sándorné szül. *Julkovics* Józefa testvérét siratja, 7-ikén helyezték örök nyugalomra Ócsodón.

Kinevezés. *Hollaki* Arthur főispán *Zayzon* Zoltán oklándi szolgabírói díjnyel irnokká kinevezte.

Protestáns estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház következő egyházi estélyét, márczius 15-iki emlékünneppel kapcsolatosan tartja meg, s így vasárnapról áttette keddre, márczius 15-re. A rendezők: Dr. *Kovácsy* Albertné és *Solymossy* Ágnes ezen kettős alkalomból a következő gazdag és érdekes tárgysorozatot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Te benned biztunk. Solt. XC. 1. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavál *Gál* Jenő, ref. kollegiumi s. tanár. 4. Énekel *Persian* Erzsike, harmóniumon kíséri *Baku* Katalin. 5. Felolvasás, tartja *Solymossy* Endre ref. koll. tanár. 6. Melodráma, kísérettel előadja *Kovácsy* Ernő. 7. Elnöki zárszó. 8. A gyülekezet éneke: Isten áld meg a magyart. Az estély ez alkalommal *kedden délután 6 órakor* a ref. kollegium tornacsarnokában tartatik meg. Belépés ingyenes, kegyes adományok az Egyházi Értekezlet céljaira köszönettel fogadtatnak.

Az állami főreáliskola 15. é. o. 10. órákor ünnepélyt tart. Műsor: 1. Szerenád Enletől, előadja az ifj. zenekar. 2. „Talpra magyar” szaválja *Vallics* János VIII. o. t. 3. Szabadságharczi dalok Erdődi Ernőtől, előadja az isk. vegyeskar. 4. Ünnepi beszédet mond *Miklós* Ármin VII. o. t. 5. Riadó Rudasytól, előadja az isk. vegyeskar. 6. Petőfi a Hortobágyon Váradi Antaltól, szaválja *Gábel* Aladár VIII. o. t. 7. Hymnus Erkeltől, előadja az ifj. énekes zenekar.

Sorozás. A múlt évről elmaradt fősorozás az *udvarhelyi járásban* a következő napokon tartatik meg: márczius 21-én (hétfőn) az *oláhfalvi, fenyédi* jegyzői körök s *Zetalaka* nagyközség; márczius 22-én (kedden) a *szentkirályi, szenttamási, bögyösi és vágási* jegyzői körök s *Orosshegy* nagyközség; márcz. 23-án (szerdán) a *parajdi, alsósfalvi, f. boldogasszonyfalvi* jegyzői körök; márcz. 24-én (csütörtökön) a *pálfalvi farkaslaki és farcsádi* jegyzői körök s *Koroná* nagyközség legénysége állittatik sorozó bizottság elé. Ezen fősorozásra az 1880, 1881. és 1882. években születtek jelennek meg.

A bójtközépi vásár. A 6-ikán beállott országos baromvásár, a várakozásnak megfelelőleg sikerültnek mondható, aminek természetes oka abban lehetett föl, hogy a téli vásár az akkori zárlat folytán nem volt megtartható. A felhajtással arányban állott a kereslet, amennyiben az átirások száma 1516-ot teszen ki, amit tulajdonképpen az idegen marhakereskedők produkáltak, akik jó árat, az eddiginél 30–50 százalékkal magasabbat fizettek a szállításra alkalmas állatokért. A 9-iki vásárnapja szintén kellő látogatottságnak örvendett, noha a pénzsűke érezhető volt, s a vásárlási kedv sem mondható kielégítőnek.

A Magyar Földhitelintézet igazgatóságának felhívása folytán *Daniel* Lajos földbirtokos, mint a Földhitelintézet udvarhelymegyei vidéki bizottságának elnöke, az intézet ezen kerületbeli tagjait Székelyudvarhely városában a vármegyeház termében f. hó 20-án d. e. 11 órákor tartandó gyűlésére ez uton hívja meg. A gyűlés főtárgya lesz az intézet budapesti közgyűlésére képviselőt választani s ez által kerületünk érdekeit képviseltetni. Aki a személyes megjelenésben akadályozva volna, a gyűlésben az intézet más tagja által is képviseltetheti magát.

A részletfizetés elmulasztásának következménye. Érdekes per folyt le közelebb. A vételár két részletben lett volna fizetendő. Vevő az első részletet elmulasztván, eladó az egész vételárat esedékesnek kívánta tekinteni és a vételár mindkét részletére perelte a vevőt. A Kuria kimondta, hogy oly esetben, amikor az adós a fizetést részletekben teljesíteni kötelezte magát és valamely lejárt részlet fizetését elmulasztotta, a többi még le nem járt részletek esedékessé csak akkor válnak, ha a mulasztásnak ez a jogkövetkezménye szerződésileg kikötött, következésképp egymaga a részletfizetési mulasztásért a jogkövetkezményt maga után nem vonja. Ellenben, ha a részletekben fizetendő egész összegről váltó adott, az állandó gyakorlat értelmében az vélelmezendő, hogy a hitelező valamely részlet fizetésének elmulasztása esetén az egész hátralékos összegnek követelhetősére feljogosított.

Kakas Márton. Vidám képek, kacagtató ötletek mosolyognak felénk a „Kakas Márton” legújabb számából is. A címkepet, amely mulatságos zárószámadása a delegáció bécsi munkájának, *Linek* Lajos rajzolta, míg az utolsó oldal színes képe, egy elfajult művészi irány elmés kigonyolása. Éder Gyulát vallja mesterének. A Kakas Márton rendes raj-

zoló Bér Dezső, Jenei Jenő és Ház Miklós ezen a héten is pompás képeket szolgáltatnak. Az irodalmi rész tele van aktuális apróságokkal és jobbnál-jobb anekdotákkal. A „Kakas Márton” előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma 30 fillér. Kapható minden újságelárusítónál.

Közgazdaság.

A Gazdasági Egyesület közgyűlése.

Sz.-udvarhely, márcz. 8.

Udvarhelymegye Gazdasági Egyesülete a mai napon tartotta meg évi rendes közgyűlését *Hollaki* Arthur főispán, elnök vezetése mellett, az egyesület tagjainak élénk érdeklődése mellett.

Hollaki Arthur megnyitójában az egyl. tagok megnyilvánult érdeklődését az elnökség és választmány munkásságának elismerésére írja. Majd bemutatta *Dorner* Béla gazd. intézőt, kit a miniszter a vármegyénkben folyó székely akciónak vezetésével megbízott.

Agh Endre közgazd. tudósító a műtrágyáról tartott felolvasást.

Ezután *Hlatky* Miklós egyl. titkár tartotta meg jelentését, melyben hű képét tárta fel az egyesület mult évi működésének. Megemlékezve a törvényen kívüli állapotról, mely másfél év óta tartja lekötve a közgazdasági életet is, rátért a megyei gazdasági viszonyokra. A megoldatlan általános közgazdasági problémákból eredő bajokon kívül vármegyénk gazdaságát — úgy mond — nagyban sújtotta a rossz tavaszi és nyári időjárás, mely a földnek idején való megmunkálását késleltette, sok helyen pedig lehetlenné tette.

Népünk tulkonzervatív természete mellett nem tud és nem akar leszokni arról, hogy az egyoldalú szemteremtést mostoha talajviszonyaink mellett, melyek az elvetett mag 4–6-szoros termését is alig biztosítják, elhagyva, oly növények intenzívebb termelésére adja magát, melyek inkább megfizetnek faradságát. Azok a szép remények, melyeket a lentermeléshez fűztek, csaknem teljesen megheiusultak, mivel népünkben nincs kitartás a termeléssel járó több, bár könnyű munka végzésére. Szükségesnek találja, hogy ebben a nagyobb birtokosok jó példával járjanak elől.

Gyümölcs termelésünk szűk korlátok közt mozog, normális viszonyok közt behozatalra vagyunk utalva. Majd áttért jelentésében azon újabb veszedelemre, amelynek terjesztői lelkiismeretlen kereskedők, kik a pillanatnyi haszon kedvéért mezőgazdaságunk egyedül virágzó és jövedelmező ágát, a lóheremag termelést teszik lehetlenné azáltal, hogy Ausztriából plomhozott heremagot bocsátanak forgalomba, ahol az aranka ellenvaló ölmázolás nem valami szigorú felügyelet alatt áll. Ennek orvoslását abban találja, hogy mindenki csak az egyesület útján vásároljon heremagot, és hogy a mezőrendőri törvények idevonatkozó határozmányai szigoruan végrehajtsanak.

Megemlékezett népünk elszegényedéséről, melynek okát abban találja, hogy mezőgazdaságunk még a legprimitív állapotban van, a legősibb gazdálkodási módtól csak abban különbözik, hogy a faekét a vas váltotta fel, egyébként még a tagosított községek nagy részében is minden a régiben maradt. Ennek orvoslására az egyesület előadásokat rendezett, hogy a népnek alkalma nyíljon a haladás eszközeivel megismerkedni.

A titkári jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvre vették. A jelentés alapján nagyobb szabású vita indult meg, így a lentermelés további propagálásáért illetőleg. Elhatározták, hogy azokat, kik kötelesek lettek volna borjuikat szüzugyába adni az elmúlt évben és azt elmulasztották, a legelt. díjért beperlik. A heremag árusítókkal szemben a legnagyobb ellenőrzést fogják gyakorolni. Mozgalmat indítanak arra, hogy a gabonatermés korlátozásával a lencse, borsó, paszuly, bab, kender nagyobb árnyokban természetessék. A sertés állomány felrészítése végett a kirendeltséget 1000 drb. kocza adására kérik fel, mérsékelt visszafizetés ellenében.

Németh Albert pénztáros jelentését tudomásul vették és az előterjesztett költségvetést 3462 kor. 10 fill. bevétellel és kiadással elfogadták.

A márczius 25-iki földhitelintézeti közgyűlésre *Daniel* Lajost és *Ugron* Zoltánt küldték ki. Felirnak a miniszterhez *Daniel* Lajos indítványára, hogy a kulturmérnökség udvarhelymegyei referense Székelyudvarhelyre helyeztessék át és neki önálló hatáskör adassék. — Ezzel a gyűlés véget ért.

Táviratok.

Budapest, márcz. 12.
(Érk. d. u. 4 ó.)

A Kossuth-pártból.

A Kossuth-párt tegnap esti értekezletén elhatározták, hogy az indemnyi tárgyalásánál nem korlátozzák a felszólalások számát, kik a javaslatot tárgyalásakor apponálni akarnának.

A párt álláspontját a Házban a béke értelmi szerzője, *Bartha* Ödön fogja kifejtetni.

A néppárt értekezlete.

A néppárt tegnap este tartott értekezletén az indemnytási vita szónokául Gróf *Zichy* Aladárt jelölték ki. Hogy e vitában mennyire vegyenek részt, a párt a tagokra bizza.

Az Ugron-csoport.

Szederkényi csoport úgy határozott, hogy beható vitát indít az indemnitás tárgyalásánál.

Megjegyzendő, hogy az összes ellenzéki pártok vitája minden obstrukció színezet nélkül fog lefolyni.

A disszidensek programja.

A nemzeti disszidensek tegnapi értekezletükben *Apponyi* Albert gróf nagy beszédet mondott. Kifejtette pártjának elvi tartalmát, örömet fejezte ki a béke sikerültén.

Azután elhatározták, hogy Nemzeti párt czimen párttá alakulnak.

A párt-program részletes kidolgozására bizottságot küldtek ki.

A párt programja a volt nemzeti párttal azonos lesz, kibővítve a magyar vezényszó és önálló vámterületre való törekvés irányelvvel.

Országgyűlés.

A Ház mai ülésén *Perczel* elnökölt.

A jegyzőkönyv hitelesítettén, harmadszori olvasásba elfogadták az ujonczjavaslatot.

Neményi előadó az indemnytást kéri elfogadni.

Bartha Ödön hosszabb beszédben kéri a kormányt, hogy az adóbehajtásokat mikép intézi. Határozati javaslatot ad be, melyben az indemnytás megtagadását kéri.

Apponyi Albert gróf nem viseltetvén bizalommal a kormány iránt, nem ad indemnytást.

Kiadja: *Becsek* D. Fia könyvnyomdája.
Telefon szám: 14.

Nyilttér.*

VIGYÁZAT!

— Hol vásároljuk a legjobb és legizletesebb süteményeket?

— **Prexl** *Tivadar* ujonnan berendezett sütődjében Sz.-udvarhelyt, *Petőfi* utca (Szombatfalvi-u.) hol is mindennap friss fehér süteményeket, u. m.: többféle fajta kenyéret és rozsköményes kenyéret, valamint kétszersültet, mákos kalácsot stb. lehet kapni.

Ugyanott kenyérsütések és sütemények, kalácsok rendelésre való készítése is elvállaltatik és mindennap d. e. 10 órakor a n. é. közönségnek teljes megelégedésére kiszolgáltatatik.

Kérem egy próbavásárt tenni, hogy süteményeim izletességéről meggyőződést szerezzen.

Teljes tisztelettel

Prexl Tivadar, sütő.

Hirdetmény.

A helyi Önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága az utcai és házi szemetet, folyó hó 14-én este 7 órákor az örszobában tartandó nyilvános árverés útján eladja.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy ezen időben az irt helyen pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Kikiáltási ár 110 korona.

A parancsnokság.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.)
 „ VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

Sürgőnvezim: Eternit, Budapest.
 Telefon 12—92.

ETERNIT-PALA ASBEST-CEMENT PALA

HATSCHEK LAJOS szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedanyag.
 Eternit művek HATSCHEK LAJOS, Budapest, VI., Andrásy-ut 33.

Kérjen ismertetést.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány.

Olcsó pénzt

jelzálogra

a segesvári Jpartakaré
 és Előlegetési egylettől

közvetít

SIEGMUND JÓZSEF

börkereskedő Székelyudvarhelyt

Sz. 78—1904. vb.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszéknek 1903. évi 7049. számú végzése következtében Gyarmathy Ferencz ügyvéd által képviselt udvarhelyi Zálogkölcson intézet Pálfi Dénes és t. sándorfalvi lakosok ellen 800 kor. s járuléka erejéig 1904. évi január hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1280 korra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Lukács Ferencznel 1 tehén és 1 borjú. II. Lukács Mihálynál 1 ökör és 1 szekér. III. Pálfi Dénesnél 2 tehén és 1 borjú. IV. Szabó Gyulánál 2 ökör és 1 szekér nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróóság 1903. ávi V. 478/2. számú végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 26-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 126 kor. 50 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Sándorfalván alpereseknél leendő eszközlésére 1904. évi márczius hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Oklánd, 1904. évi márcz. hó 6.

Pollák Ignác,
 kir. bir. végrehajtó.

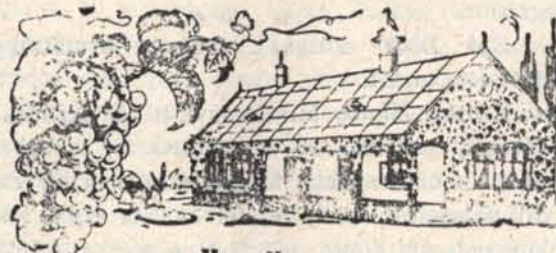
Kész butorraktár

Feltűnő olcsó és
 jó kivitelű

BUTOROK

kaphatók
 nagyválasztékban

WEISS ÁRMIN butorraktárában
 Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 12. sz.

SZÖLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
 föld- és homoktalajon.

Erre azonban rem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg nő is, természetem hoz, azért sokan nem értékelik eddig. Hol lúgastnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek, stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálátatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomata katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. — Czim:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya,
 u. p. Székelyhid.

Fajtyuk Keltő-tojás!

Kendermagos plimut, fekete
 langsan, világos brahma, sárga
 orpington és fogolyszínű olasz
 fajtyukok keltőtojásai 12 darab
 10 korona.

Rázásmentesítő patens-csomagolás ingyen,
 a pénznek előre való beküldése esetén bérmentve. Fajtisztaságért jótállás; a termékletlen tojások kicseréltetnek. Előjegyzések elfogadtnak. — Szállítás február elsőtől kezdődik

KONKOLYI ISVÁN
 mérnök, fajbaromfi tenyésztője
 Kropach-vasgyár, (Szepes m.)

A Richter-féle
 Liniment. Caps. comp.
 Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényes, csúznál és meghúléseknél.
 Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
 Richter F. Ad. és társa,
 csász. és kir. udvari szállítók.
 Rudolstadt.

WILHEIM IGNÁC

MÉRNÖK

BUDAPEST, VIII., Kender-utca 6. sz.

Elvállal minden néven nevezendő földmérést, térképezést, birtokrendezést. Továbbá megegyezés szerint vasúti nyomjelzéseket szabványos és keskenyvágányú vasútiak részére keresztül vezet. Birtokbecséseket, szabadalmak készítését és értékesítését jutányos díjazás ellenében végez.

Szíves ajánlatokat a fenti címre kéri.

INGYEN

kapja márczius hóban bárki a
 Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő

„Az Ujság”

független politikai napilapot, a ki már most, ha csak egy hónapra is, beküldi az előfizetési összeget április hó 1-től számítva, azzal a kötelezettséggel, hogy májusban és júniusban is járattja a lapot.

AZ UJSÁG busvételi arándékát a gyönyörűen illusztrált „Az én kortársaim” című Mikszáth-Albumot, minden féléves előfizető megkapja, szintugy minden előfizető, ki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni vagy a ki havonként fizet elő, de kötelezi magát havonként AZ UJSÁG-ra legalább félévig előfizetni. AZ UJSÁG főmunkatársai: Herczeg Ferencz, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán és Kenedi Géza.

Előfizetési ára:

1 hóra 2 korona 40 fillér, 1/4 évre 7 korona.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
 Budapest, Kerepesi-ut 54.

Mutaványszámot kívánatról küld a kiadóhivatal, de sokkal célszerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is április 1-től a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amugy is egész hónapon át, márcziusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.

Fiatal fenyőerdő kerestetik

Előkelő tőkeerős vállalat több ezer holdas 40—80 éves jegenye vagy luczfenyőerdőt keres első kézből, készpénzfizetés ellenében. — Ajánlatokat „Fiatal fenyőerdő” címen Eckstein Bernát hirdetési irodája Budapest, Fürdő-utca továbbit.

Adler L. Jakab és Testvére

Bankbetéti Társaság

BRASSO

Befizetett tőke: 800,000 korona.
 Betéti társ: Pesti Magyar Kereskedelmi bank Budapest.

ÜZLETKÖRE:

Váltók leszámítása legelőnyösebb kamattal mellett.
 Takarékbetétek átvétele előnyös kamatozásra. Felmondás nincs!
 Értékpapírok vétele és eladása napi árfolyamon.
 Tőzsdői megbízások a budapesti vagy külföldi tőzsdéken a legelőnyösebben és legpontosabban teljesítetnek. Felvilágosítást díjtalanul adunk.
 Sorsjegyek eladása legelőnyösebb feltételek mellett.
 Kihuzott sorsjegyek és egyéb kisorsolt értékpapírok legelőnyösebb elszámolása (esedékesség előtt is!).
 Szelvények díjmentes beváltása.
 Külföldi pénznemek vétele a legmagasabb áron, eladása legelőnyösebben.
 Utalványok és hitellevelek kibocsátása valamennyi európai és tengerentúli piacra.
 Előlegek adása értékpapírokra, az árfolyamhoz viszonyítva. Mérsékelt kamat.
 Jgérvények eladása minden húzáshoz.
 Biztosítások átvétele értékpapírok kisorsolásából eredő árfolyamvesztés ellen.
 Osztálysorsjegyek eladása eredeti árak mellett.